

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **A. O.**
zastoupený Mgr. et Mgr. Janem Siostrzonkem,
advokátem se sídlem U Cementárny 1303/16, 703 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlím 28. října 117, 702 18 Ostrava

za účasti: **I) GasNet, s. r. o.**
sídlím Klíšská 940/96, 400 01 Ústí nad Labem – Klíše,
zastoupený Mgr. Karin Konstantinovovou,

advokátkou se sídlem Benediktská 690/7, 110 00 Praha 1

II) D.O.

zastoupený Mgr. et Mgr. Janem Siostrzonkem,
advokátem se sídlem U Cementárny 1303/16, 703 00 Ostrava

III) Město Rychvald

sídlem Orlovská 678, 735 32 Rychvald

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 88914/2019 ze dne 1. 7. 2019

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce se podanou žalobou doručenou soudu dne 1. 9. 2019 domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného č. j. MSK 88914/2019 ze dne 1. 7. 2019, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a zúčastněné osoby II) a potvrzeno prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu Bohumín č. j. MUBO/12227/2019 ze dne 2. 4. 2019. Domáhá se rovněž zrušení tohoto prvostupňového rozhodnutí. Tímto byla na návrh zúčastněné osoby I) dodatečně povolena stavba „STL plynovod umístěný na pozemcích parc. č. X, X, X, X,X, X, X v k. ú. X, včetně plynovodních přípojek“. Prvostupňové řízení bylo vedeno u Městského úřadu v Bohumíně z důvodu systémové podjatosti všech osob pracujících na Městském úřadu Rychvald.
- 2. Žaloba byla původně podána i zúčastněnou osobou II), vůči ní jakožto žalobkyni však bylo řízení usnesením č. j. 25 A 172/2019-20 ze dne 15. 10. 2019 zastaveno.

II. Žaloba a vyjádření žalovaného a zúčastněných osob k žalobě

- 3. Žalobce ve své žalobě zrekapituloval průběh správního řízení a namítl, že není pravdou, že by se stavební úřad vypořádal se všemi námitkami žalobce a zúčastněné osoby II), neboť se uspokojivě nevypořádal s námitkou nezjištěného technického stavu předmětné stavby a provádění technických kontrol. Dále namítl, že, že vyhodnocení provedené stavebním úřadem na straně 10 pod bodem 6 prvostupňového rozhodnutí je nepravdivé – jedná se o vyhodnocení přístupu stavebníka – zúčastněné osoby I) – k předmětné stavbě. Žalobce poukázal na to, že stavebníkovi nesvědčí žádný soukromoprávní titul; pouhá možnost vyvlastnění dle žalobce nepostačuje. Žalobce dále uvedl, že nebyla splněna jedna z podmínek pro vydání kladného koordinovaného stanoviska, a to absence rozporů, neboť

rozpory existují přinejmenším, pokud jde o prokazování všech podmínek pro vydání dodatečného stavebního povolení. Žalobce dále nesouhlasil s názorem správních orgánů obou stupňů, že v řízení o vydání dodatečného stavebního povolení lze vycházet jen z ustanovení § 86 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2017. Dle žalobce nelze co do rozsahu povinně předkládaných dokladů k žádosti vycházet z ustanovení zákona účinného v době zahájení řízení o dodatečném povolení stavby, ale ze zákona účinného v době postavení nepovolené stavby. Žalobce se dovolává rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 343/2017-45 ze dne 28. 2. 2018, který dle jeho názoru žalovaný dezinterpretuje. Na základě uvedeného judikátu tvrdí, že nelze ve věci dopustit jakoukoliv (tey i nepravou) retroaktivitu nového stavebního zákona na stavbu provedenou na pozemku žalobce a zúčastněné osoby II) za účinnosti starého stavebního zákona č. 50/1976 Sb. Poukazuje též na to, že z uvedeného judikátu neplyne, že dodatečné rozhodnutí o vyvlastnění v případě stavby plynovodu bude možné.

4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 30. 1. 2020 navrhl zamítnutí žaloby. K žalobním námitkám uvedl, že obsahově korelují s námitkami odvolacími, na jejichž vypořádání odkázal. K námitce, že stavební úřad neproověřil, jak byla po dobu 20 let, která uplynula od realizace projednávané stavby, prováděna údržba a revize stavby, žalovaný uvedl, že taková povinnost stavebnímu úřadu v řízení o dodatečném povolení stavby nevyplývá ze žádného zákona. Kontrola plnění povinností provozovatele distribuční soustavy spadá do působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu a Energetického regulačního úřadu. Stavební úřad ani nezkoumá oprávnění provozovatele soustavy vstupovat na cizí pozemky; toto oprávnění plyne provozovateli přímo ze zákona a není k němu zapotřebí soukromoprávních ujednání. K námitkám retroaktivity žalovaný uvádí, že stavební zákon v ustanovení § 129 odst. 3 jednoznačně váže možnost dodatečného povolení stavby na splnění podmínek podle právních předpisů účinných v době rozhodování. Již od 1. 1. 2013 bylo oprávnění k realizaci stavby distribuční soustavy založeno již pouhým územním rozhodnutím (tyto stavby od uvedeného data nepodléhaly ani režimu povolování, ani ohlašování). K možnosti vyvlastnění stavby již realizované odkázal žalovaný na výslovné ustanovení § 59 odst. 2 energetického zákona č. 458/2000 Sb., tento postup umožňujícího.
5. U jednání dne 4. 8. 2021 setrvali žalobce a žalovaný na svých procesních stanoviscích. Zúčastněná osoba I) odkázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 67/2005 a 1 As 343/2017, z nichž dovozuje, že právní vztahy mezi vlastníky staveb a pozemků lze řešit i dodatečně. Zdůraznila též obecný zájem na zajištění nutné distribuce energií. Zúčastněná osoba II) se ztotožnila se stanoviskem žalobce. Zúčastněná osoba III) se k věci samé nevyjádřila.

III. Posouzení věci soudem

6. Z obsahu správních spisů plyne, že zúčastněná osoba I) v návaznosti na řízení o odstranění stavby podáním ze dne 26. 10. 2017 požádala o dodatečné povolení části STL plynovodu na pozemku parc. č. X v k. ú. X a podáním ze dne 3. 4. 2018 rozšířil svou žádost o STL plynovod na dalších pozemcích – parc. č. X, X, X, X, X a X v témže katastrálním území. Předmětná část plynovodu byla uvedena do provozu v letech 1994-1995. Z důvodu systémové podjatosti Městského úřadu Rychvald byl usnesením žalovaného ze dne 12. 10. 2018 pověřen k projednání a rozhodnutí Městský úřad Bohumín. Zúčastněná osoba I)

předložila projektovou dokumentaci předmětných úseků STL plynovodu. Kladné koordinované stanovisko bylo vydáno 18. 7. 2018. V průběhu řízení vyslovili manželé O. své stanovisko, že se stavbou na svém pozemku parc. č.X nesouhlasí a domáhají se jejího odstranění, a poukázali, že plynovod na jejich pozemcích nebyl nikdy kontrolován a revidován. Zúčastněná osoba I) v odpovědi na námitky poukázala na provedení vizuální kontroly zpoza plotu s využitím laserové kontroly úniku metanu (*laser metan detector*). Rozhodnutím č. j. MUBO/12227/2019 ze dne 2. 4. 2019 Městský úřad Bohumín předmětnou stavbu dodatečně povolil. Proti prvostupňovému rozhodnutí podali odvolání manželé O., kteří namítali zejména, že nelze stavbu dodatečně povolit při absenci jejich souhlasu jakožto majitelů jednoho z pozemků, na němž stojí. Napadeným rozhodnutím bylo odvolání zamítnuto.

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž dle § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného.
8. Podle § 65 s. ř. s. se může ten, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále jen „rozhodnutí“), žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti.
9. V projednávané věci postupovaly správní orgány dle stavebního zákona ve znění účinném ke dni zahájení řízení, tj. ve znění účinném do 31. 12. 2017. Stalo se tak v souladu s přechodnými ustanoveními zákona č. 225/2017 Sb.
10. Podle § 129 odst. 2 stavebního zákona stavební úřad zahájí řízení o odstranění stavby uvedené v odstavci 1 písm. b), tj. též mj. i stavby provedené bez rozhodnutí vyžadovaného stavebním zákonem. V oznámení zahájení řízení vlastníka nebo stavebníka poučí o možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od zahájení řízení žádost o dodatečné povolení stavby. Pokud stavebník nebo vlastník stavby požádá ve stanovené lhůtě o její dodatečné povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti. Jde-li o stavbu vyžadující pouze územní rozhodnutí, žadatel předloží podklady předepsané k žádosti o územní rozhodnutí. V řízení o dodatečném povolení stavby stavební úřad postupuje přiměřeně podle § 90 a § 110 až 115; ohledání na místě je povinné. Účastníky řízení o dodatečném povolení stavby jsou osoby uvedené v § 109, a pokud je v řízení posuzováno umístění stavby nebo změna oproti územnímu rozhodnutí, rovněž osoby uvedené v § 85. Na uplatňování námitek účastníků řízení o dodatečném povolení stavby se obdobně použijí ustanovení o uplatňování námitek v územním a stavebním řízení.
11. Podle § 129 odst. 3 stavebního zákona Stavbu uvedenou v odstavci 1 písm. b) lze dodatečně povolit, pokud stavebník nebo její vlastník prokáže, že a) není umístěna v rozporu s cíli a úkoly územního plánování, politikou územního rozvoje, s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzávěře nebo s územním opatřením o asanaci území nebo s předchozími rozhodnutími o území, b) není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje, c) není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Bude-li stavba dodatečně povolena, stavební úřad řízení o odstranění stavby zastaví. Dodatečné povolení nahrazuje v příslušném rozsahu územní rozhodnutí. Bude-li předmětem dodatečného povolení rozestavěná stavba, stavební úřad stanoví podmínky pro její dokončení.

12. Žalobce ve své žalobě předně namítal, že stavební úřad se nevypořádal se všemi námitkami, které manželé O. ve správním řízení vznesli. Na jejich námitku, že úsek plynovodu na jejich pozemku nebyl revidován a kontrolován v souladu s technickými normami, prvostupňový orgán pouze odkázal na sdělení stavebníka o vizuální a laserové kontrole na dálku, přičemž toto sdělení doplněné kopií revizní zprávy z 6. 10. 2015, nijak nevyhodnotil ve vztahu k účinné legislativě. K uvedené námitce soud ve shodě se žalovaným uvádí, že stavebním úřadům nepřísluší v řízení o dodatečném povolení stavby hodnotit dosud proběhlé revize či kontroly distribučního zařízení. Kvalita a úroveň údržby zařízení distribuční soustavy je předmětem dohledu ze strany Ministerstva průmyslu a obchodu a Energetického regulačního úřadu, nikoli obecného stavebního úřadu v povolovacím řízení. Je třeba přiznat, že takto výslovně to stavební úřad v prvostupňovém rozhodnutí neuvedl, nicméně tím, že uvedl, jaká kritéria považuje za rozhodná, implicitně tím dal najevo, která kritéria jsou pro jeho rozhodování nerozhodná. Soud proto považuje odůvodnění napadených rozhodnutí v této otázce za udržitelné.
13. Žalobce dále namítal, že není pravdivé tvrzení, že by během řízení nebylo nutno řešit rozpory, a není tedy splněna jedna z podmínek pro vydání koordinovaného stanoviska dle § 4 odst. 7 stavebního zákona. Rozpory existují, pokud jde o prokazování podmínek pro vydání dodatečného stavebního povolení. K uvedené námitce soud uvádí, že podmínkou pro vydání koordinovaného stanoviska je, že nejsou v rozporu „požadavky na ochranu dotčených veřejných zájmů“. Jedná se tedy o absenci rozporů mezi dotčenými orgány, které vydávají stanoviska k sektorovým veřejným zájmům. V projednávané věci žádný takový rozpor nenastal. Namítaný rozpor není mezi dotčenými orgány, ale vnáší jej pouze žalobce a jeho manželka při hájení svého soukromého zájmu. To však nemá na splnění podmínek pro vydání koordinovaného stanoviska žádný vliv.
14. Zásadně pak žalobce brojil proti závěru správních orgánů o nepotřebnosti soukromoprávního titulu stavebníka ke stavbě a přístupu k ní.
15. Žalobce činil spornou otázku, podle jakých předpisů mělo být v řízení postupováno. Správní orgány – jak výše uvedeno – postupovaly dle stavebního zákona č. 183/2006 Sb. ve znění účinném do 31. 12. 2017. Podle tohoto zákona vedení přepravní nebo distribuční soustavy plynu nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení (§ 103 odst. 1 písm. e) bod 6 zákona); potřebné je toliko územní rozhodnutí o umístění stavby (§ 77 písm. a) zákona). V návaznosti na to je dle shora citovaného § 129 odst. 2 zákona žadatel o dodatečné povolení povinen předkládat pouze podklady předepsané pro územní rozhodnutí dle § 86 zákona. V aplikaci uvedených ustanovení vidí žalobce uplatnění retroaktivity. Názor žalobce je však mylný. Řízení o dodatečném povolení stavby je samostatným řízením zahajovaným na žádost. Uplatní se v něm úprava platná a účinná v době vedení tohoto řízení. Z žádných ustanovení zákona nelze dovodit užití úpravy starší, již neúčinné. Žalobce má pravdu v tom, že přechodná ustanovení stavebního zákona projednávaný případ vůbec neřeší, ovšem je to proto, že zde vůbec žádná potřeba jakýchkoli přechodných ustanovení nepřichází v úvahu. Procesní normy se užijí ty, které jsou účinné v době vedení řízení, stáří stavby je pro uplatnění procesních norem naprosto irelevantní. Pokud žalobce sáhodlouze argumentuje rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 343/2017-45 ze dne 28. 2. 2018, pak přehlíží, že tento rozsudek byl vydán na zcela jiném skutkovém půdorysu – v tomto rozsudku se řeší situace, kdy v průběhu řízení o dodatečném povolení stavby proběhla novelizace a správní orgány se pokusily retroaktivně uplatnit úpravu novou, která začala být účinná v průběhu řízení. Takováto situace v nyní

projednávané věci vůbec nenastala, takže závěry Nejvyššího správního soudu o retroaktivitě procesních předpisů jsou do ní neprenositelné. Těsnou vazbu svých závěrů na konkrétní skutkové okolnosti konstatuje sám Nejvyšší správní soud v odst. 22 citovaného judikátu. Ostatně i v žalobcem citovaném odst. 17 judikátu soud se soud výslovně omezuje na hodnocení dopadu novelizace „na řízení běžící podle dosavadních předpisů“. V projednávané věci však správní orgány neuplatnily úpravu, jejíž účinnost by nastala až v průběhu řízení o dodatečném povolení stavby, nýbrž naopak postupovaly podle úpravy původní, byť tato doznala v průběhu řízení změny. Soud tedy plně aprobejuje procesní postup správních orgánů ve věci co do použitého znění stavebního zákona. Toto znění zákona nikde neomezuje svou účinnost pouze na stavby „nové“ či budoucně zamýšlené.

16. Za dané situace tedy bylo možno postupovat dle § 86 odst. 3 stavebního zákona, že souhlas vlastníka s provedením stavby se nevyžaduje, lze-li pozemek nebo stavbu vyvlastnit.
17. Pokud se týče možnosti vyvlastnění pro předmětnou stavbu, je podle výslovného znění energetického zákona ve znění účinném od 1. 1. 2018 možno vyvlastnit i pro stavbu již zřízenou. Do ustanovení § 59 energetického zákona, upravujícího možnost vyvlastnění pro provozování plynárenských zařízení na cizích pozemcích, byla novelou č. 225/2017 Sb. vložena věta: „*To platí i v případě, kdy je stavba, pro kterou se právo vyvlastňuje, zřizována nebo již byla zřízena a zřízení věcného břemene nezmařil provozovatel distribuční soustavy nebo vlastník plynárenského zařízení.*“ Žalobce namítá, že uvedené ustanovení nelze na projednávanou věc aplikovat, neboť správní orgány vycházely ze znění stavebního zákona účinného do 31. 12. 2017 a nelze tuto úpravu vztahovat pouze na stavební zákon. Tento závěr ovšem ze samotného textu zákona neplyne, a žalobce neuvádí jiný interpretační postup, podle něž by bylo nutno vycházet z jiného znění energetického zákona, než platného ke dni rozhodování správních orgánů. Zákon č. 225/2017 Sb. žádné přechodné ustanovení nestanoví; norma, kterou nově stanovil, není tak úzce propojena se stavebním zákonem, aby musela sdílet jeho osud. Navíc možnost vyvlastnění pro stavbu již zřízenou není něčím novým a přelomovým; je pouze vyjasněním dosud poněkud sporné otázky, kde ovšem byla zřejmá tendence judikatury vyřešit otázku stejně, jak to následně učinil zákonodárce. Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 As 343/2017-45 ze dne 28. února 2018 v odst. 20 uvedl: „*Nelze přitom opomenout, že pro stavbu přepravní nebo distribuční soustavy plynu lze pozemek vyvlastnit [§ 3 odst. 2 zákona č. 458/2000 Sb. o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon)] – může být sice sporné, zda je přípustné tak učinit pro stavbu již dokončenou, avšak v minulosti takový postup Nejvyšší správní soud připustil přinejmenším u telekomunikačních staveb (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. března 2007, č. j. 7 As 67/2005-43).*“
18. Ze stejných důvodů nepovažuje soud za důvodnou námitku nesprávného posouzení přístupu stavebníka k plynovodu, neboť právo na vstup na cizí pozemek v souvislosti se zřizováním, údržbou a provozem distribuční soustavy mu plyne přímo z ustanovení § 59 odst. 1 písm. f) energetického zákona, jak správně uvedl žalovaný.
19. Pokud se týče polemiky žalobce ohledně využitelnosti a výkladu shora citovaného rozsudku č. j. 1 As 343/2017-45, pak soud opakuje, že dnes je zde výslovné ustanovení energetického zákona, spornou otázku jednoznačně řešící. Vyvlastnit lze i pro již zřízenou stavbu distribuční soustavy. Kromě toho rozsudkem citované usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 7 As 67/2005-43 ze dne 20. 3. 2007, zakládá svou argumentaci na legitimním cíli omezení vlastnického práva, spočívající ve veřejném zájmu na vedení veřejné telekomunikační sítě (tento veřejný zájem je srovnatelný se zájmem na přepravě plynu), a

na skutečnosti, že zřízením veřejné prospěšné stavby typu telekomunikační sítě vztahy mezi stavebníkem a vlastníkem pozemku nekončí (obdobně je tomu v případě plynovodu). Otázka existence územního rozhodnutí před rozhodováním o vyvlastnění není pro argumentaci Nejvyššího správního soudu vůbec rozhodná.

IV. Závěr a náklady řízení

20. Na základě shora uvedeného krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
21. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady nevznikly. Soud proto žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
22. O náhradě nákladů zúčastněných osob bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 5 s. ř. s. tak, že jim náhrada nákladů nebyla přiznána, neboť nebyly splněny podmínky tam uvedené pro přiznání náhrady nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Ostrava 4. srpna 2021

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu